

ENTREVISTA AMB JOAQUIM FERRER

-La imatge que ens presenten les persones en càrrecs polítics -amb poc temps de lleure i l'agenda excessivament carregada-, es confirma plenament en el cas de Joaquim Ferrer, Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya des del proppassat 23 de desembre. És dissabte. Per la majoria un dia festiu. Per ell, un dia més en la seva atrafegada activitat quotidiana. Entre la preparació d'una ponència sobre el sindicalisme i la visita a Mataró al pintor Rafael Cusachs, el conseller ens concedeix una estona de conversa franca i oberta: Alella és l'inici d'aquesta entrevista.

-Fa tres anys que la Rosa -la meva dona-, i jo vivim a Alella. Jo sóc de Barcelona i la Rosa de Llagostera (Girona). Vivim a Barcelona fins que vàrem passar un estiu a casa d'uns amics de Washington, en una zona urbana de característiques similars a Alella. Aquest fet ens va fer veure que als voltants de Barcelona podíem trobar una forma de vida molt semblant, amb cases unifamiliars amb el seu troç de jardí.

-I això que buscaves, ho has trobat a Alella?

-Sí, sí, realment haig de dir que sí. Aquí la vida té un altre sentit. La comunicació entre la gent és directa. Hom s'adona de que passen els dies, quins temps fa... La gent d'Alella és afable, de bon tractar, oberta, i sense arribar mai a l'embaïfament.

-Que et sembla el poble?

-Molt bé. És alhora a prop del mar i la muntanya. Manté les característiques de poble i està dotat de tots els serveis. Pels que treballem a Barcelona suposa una gran avantatge el fet que sigui a prop de la ciutat i estigui ben comunicat. I sobretot, el més important que dóna la sensació que estigui lluny.

-I culturalment com veus Alella?

Mireu, el Departament de Cultura de la Generalitat s'ha proposat per aquesta nova etapa que un dels seus objectius, el desplegament cultural, arribi a totes les entitats i Ajuntaments catalans, per tal de que els béns culturals s'apropin a tots els ciutadants acom-

panyats d'arguments, com una cosa que li afecta directament com a persona. Tot això va dirigit al conjunt del país, i també a Alella, és clar.

-Es pot dir que Catalunya està culturalment a un bon nivell?

-Home, potser hauríem de diferenciar dos aspectes en el camp de la cultura. En una primera vessant s'ha de considerar el que és la producció cultural, és a dir, la gent que pinta, la gent que escriu, la gent que fa música..., el que és la producció artística en general. En aquest aspecte jo considero que estem prou bé.

El que hem de millorar és el que fa referència a la distribució d'aquests bens culturals. Com us deia abans, fer arribar la cultura a la gent.

-A partir d'aquest plantejament, quins objectius s'ha proposat el teu departament?

-Els objectius que ens hem proposat són tres: el primer i més immediat és el que ja us he comentat. El que jo anomeno desplegament cultural.

El segon és la modernització cultural del país, que requereix una especial atenció a les noves generacions de creadors.

I el tercer objectiu és el relançament del diàleg entre les diverses cultures de l'Estat espanyol, perquè no torni a passar el que va passar a Europàlia, on la nostra cultura estava mal representada. Per tirar endavant aquests objectius s'estan creant unes comissions específiques per a cadascun d'ells.

-Fins ara hem estat parlant del present. Anem enrera. Tu ets historiador. Aquest fet va tenir quelcom a veure amb l'inici de la teva activitat política?

No, no. Mireu. Hi ha un vers d'en Salvador Espriu que diu: "si et criden a guiar un moment el mil·lenari pas de les generacions..." Vull dir que jo sóc un ciutadà al que se l'hi ha encomenat una funció. Sóc historiador com podria ser forner, delineant, o poeta. La política, igual que la cultura, és una activitat humana que afecta a tothom per igual.

Jo personalment em vaig interessar ben aviat pels problemes col·lectius del país. Vaig començar en un grup d'escoltisme i poc després les meves inquietuds polítiques em van portar a l'Aliança Popular d'Esquerra Socialista.

En aquesta època vaig tenir contactes amb en Jordi Pujol i amb gent de diferent ideologia però amb l'ideal comú de treballar per Catalunya. Va ser l'any 1968 quan vaig conèixer a Josep Pallach que projectava crear el que posteriorment seria el Reagrupament Socialista Democràtic de Catalunya, més tard Partit Socialista de Catalunya (Reagrupament), amb el qual jo em sentia molt identificat.

-Així els teus inicis a la política van molt lligats al socialisme català

-Sí, sí efectivament. Això és així fins que el 1978 deixo el Partit Socialista degut a la fusió entre PSC (Congrés) de Joan Reventós, el PSC (Reagrupament) del qual jo formava part, i el PSOE.

A partir d'aquí jo ja no em sento identificat amb la nova orientació d'aquest socialisme. Iniciei una nova etapa en la que, sense militar en cap partit, col·laboro activament en el redreçament del nostre país, tasca en la que vaig aprofundir dirigint la Direcció General d'Acció Cívica de la Generalitat. Aquest era un organisme que pretenia informar i alhora potenciar la participació ciutadana amb campanyes com "Catalunya, cara neta". la "Festa de l'Arbre", etc.

-I després d'això, cap al congrés de diputats de Madrid.

-Sí. La veritat és que jo em trobava molt còmode, treballant amb la gent de Convergència i és per això que l'any 82 vaig ingressar en aquest partit com a militant i vaig acceptar la proposta d'anar a les llistes per Convergència i Unió a les eleccions generals del 28 d'octubre de 1982.

-Quin record en tens d'aquella època de diputat?

-Un record molt bo i profitós. Recordo que el primer dia el meu company d'Urió, Joaquim Xicoy, em va dir: "tingues en compte que el menys aborrit és escoltar". I certament

tenia raó. Allí vaig tenir l'oportunitat de veure de molt a prop els problemes més punyents de l'Estat.

Ha estat una gran experiència conviure durant aquests anys enmig de polítics de gran talla.

-D'entre aquests, a qui destacaries?

-Sens dubte, a Miquel Roca. És un gran polític, amb un estil elegant i incisiu sense arribar mai a l'insult. Té un gran futur, i tenint en compte les seves aptituds, no hauria d'es-tranyar veure'l de President del Govern algun dia.

-El següent pas a la teva carrera política és la Conselleria de Cultura. Et fa il·lusió el càrrec?

-Sí, m'en fa molta. Crec que no tindrè mai una altra responsabilitat política com aquesta, encara que això també ho pensava quan era diputat. Totes les activitats polítiques són interessants si hi creus i t'hi dediques a fons. Aquest càrrec concret és absolutament absorbent. Hauria de dir que com a Conseller la primera perjudicada és la meua pròpia cultura. Porto una activitat molt intensa que fa que el temps que dedicaria a les coses que m'agraden sigui menys que el que desitjaria. Ara bé, no diria la veritat si no digués que aquesta tasca m'omple i em recompensa personalment. Si no fos així, ho deixaria. No entenc que hi hagi gent amb càrrecs públics que es queixi de la seva feina.

-La teua muller, la Rosa, milita al Partit Socialista...

-Sí. Ella i jo ens vàrem conèixer a principis dels anys 60. Compartíem preocupacions semblants per la problemàtica dels barris perifèrics, ella com assistent social, i jo com historiador. Ens movia una mateixa orientació socialista. El que passa, és que jo, com ja he dit, vaig abandonar el partit l'any 78, perquè considerava, i considero, que el PSC s'ha acabat. Ara és el PSC (PSC-PSOE), que és una altra cosa.

Jo no puc estar d'acord, per exemple, amb el tracte econòmic que ens està donant a Catalunya el govern Central. Entenc que aquest tracte és fatal.

En el meu cas us diré que el pressupost de la Conselleria és de cinc mil milions, dels quals tres mil dos-cents provenen de l'endeutament, mentre que a Madrid segueix existint un Ministerio de Cultura amb pressupost desorbitant, tenint en compe que la seva única funció hauria de ser la de coordinar les diverses conselleries de Cultura de les Comunitats Autònomes.

Estaríem hores i hores parlant amb aquest Conseller, compartint amb ell l'entusiasme i vitalitat que denoten les seves paraules. De la ponència que ha fet sobre el sindicalisme, de la filosofia que mou el pacte cultural, de l'apassionant moment de la història en que ens trobem amb els seus canvis tecnològics, de la innecessària voluminositat del protocol que acompanya als càrrecs públics i que ell ha reduït a la mínima expressió, i de tantes coses més. Però el pintor Rafael Cusachs, una entrevista a Ràdio-4, les inauguracions, els projectes, també el reclamer.

Conscients de les obligacions que imposa el càrrec, i agraïnt-li la deferència envers nosaltres, el deixem. Per ell és un dia més de treball.

Joan Miquel Gomis i Pere Homs